

ПОЗИЦІЯ ЖУРНАЛІСТА ПІД ЧАС ВІЙНИ

«Роботу журналіста під час війни можна порівняти з роботою в умовах радіації. Ви маєте право вчасно вийти з небезпечної зони», –Олена Сек, військовий психолог, тренер із виживання та опору у ворожому середовищі

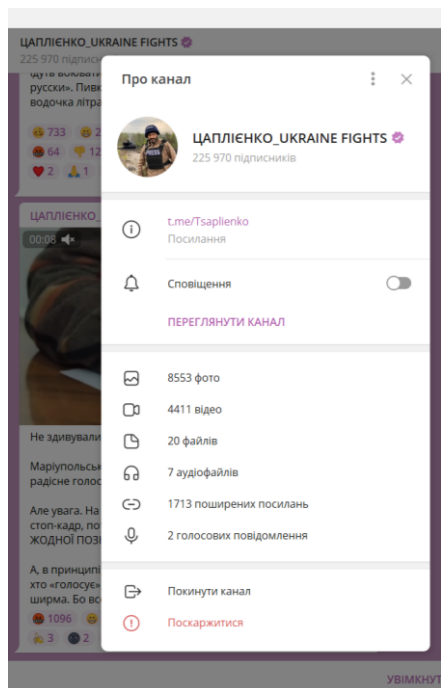
Початок військових дій на Сході України дав поштовх розвитку в медіапросторі нашої держави нової галузі журналістики – військова журналістика. Роботу журналіста не можна недооцінювати – вони є творцями інформаційного контенту безпосередньо під час бойових дій.

Станом на осінь 2021 року медіаполітика різних ЗМІ не була зовсім консолідованою. Ближче до Нового року різні медіаканали поширювали одну й ту саму інформацію про наближення війни, спираючись на іноземну розвідку. 24 лютого 2022 року багато засобів масової інформації об'єдналися, працюючи на єдину мету – перемогти ворога. Тобто відбулась критичний момент, який, на мою думку, увійде в історію розвитку української журналістики. Те підґрунтя журналістики воєнного часу, яке існувало з 2014 року, вийшло на новий етап.

Аналогічна ситуація відбулась і з журналістами.

ВІЙСЬКОВІ КОРЕСПОНДЕНТИ

Андрій Цапленко <https://t.me/Tsaplienko>

З кінця 90-х і дотепер військовий кореспондент українського телебачення. Новини про події в багатьох «гарячих точках» планети українці отримували саме від нього. Близький Схід, Кавказ, Балкани, Африка, Латинська Америка – складно перерахувати географію його небезпечних подорожей. Від початку

2014-го висвітлює конфлікт на сході України. Автор кількох романів та публіцистичних творів.

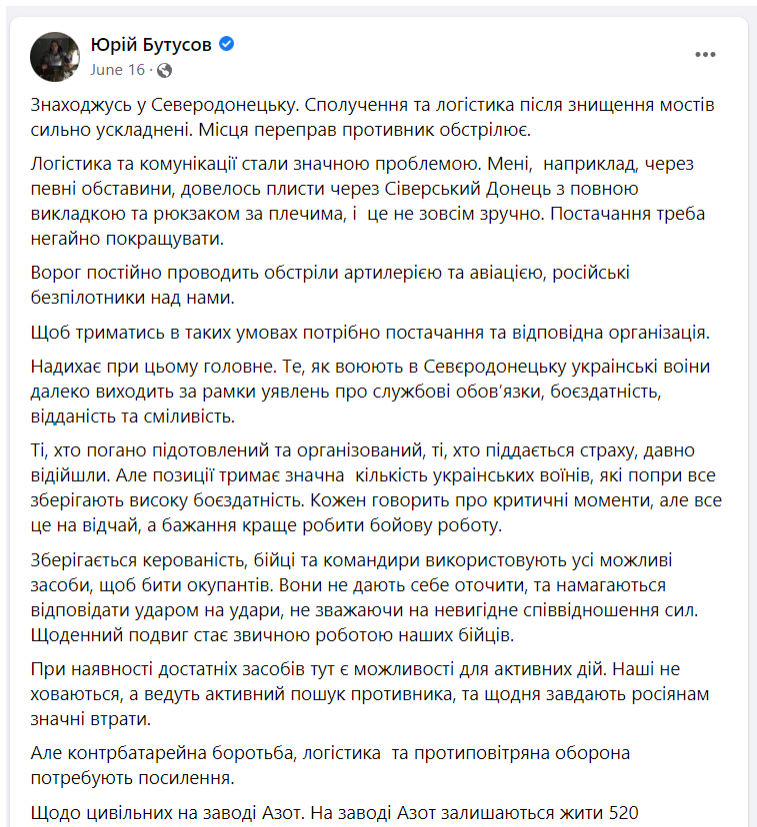
В своєму телеграм-каналі тримає інформаційний фронт. Важливі новини з фронту повідомляє лише з посиланням на Генштаб. Якщо інформація має сумнівне джерело, він це зазначає.

Наприклад:

Юрій Бутусов

Український журналіст, відомий своєю діяльністю на Цензор.нет. Військовий журналіст. «Прославився» своїми дописами у Фейсбук, які були оприлюднені у невдалий час. Це мало невдалі наслідки, коли наші воїни виходили з Северодонецька, Лисичанська.

Інформація, яку публікував Бутусов не узгоджувалась з інформацією Генштабу. В нормальній ситуації, коли журналістика і влада – різні речі, це нормально. Але не під час війни, де кожний допис може коштувати десятки життів.

Макс Назаров – зміна риторики але і досі неоднозначні наративи

Російськомовний український журналіст телеканалу «НАШ». Має телеграм-канал «наглый».

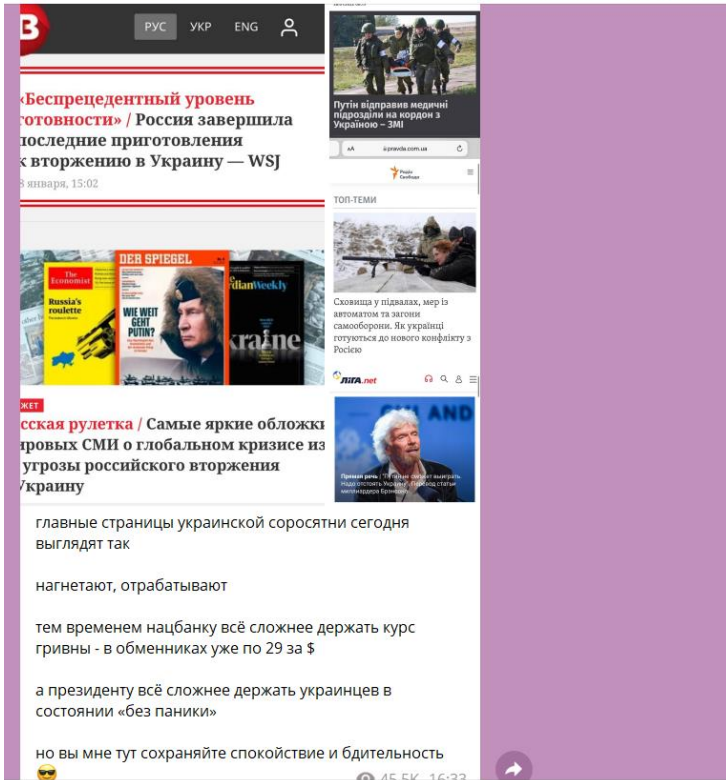
Відомий проросійськими наративами. Один з представників тих, хто любить «перевзуватись», не визначившись з позицією.

Наприклад, його допис 28 січня 2022 року:

наглый

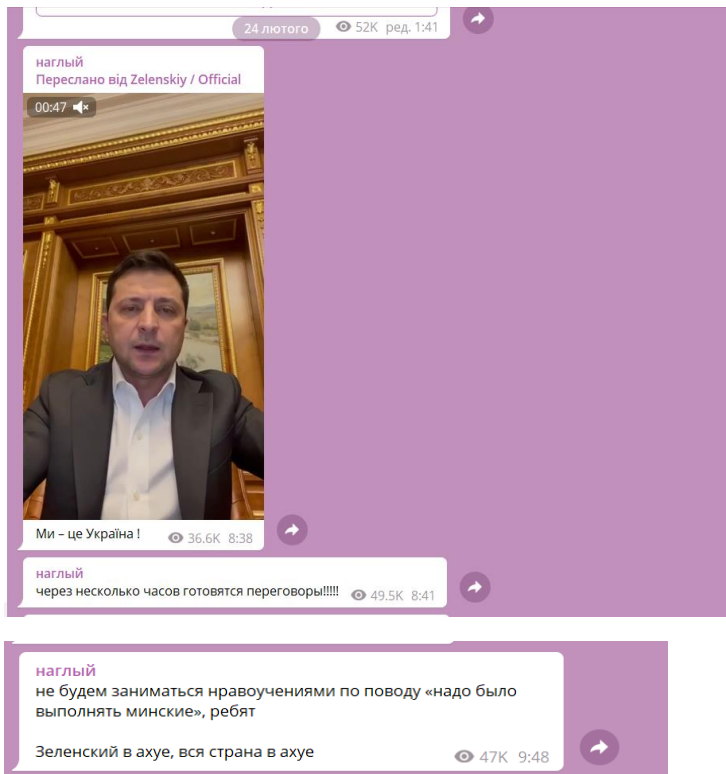
37 408 підписників

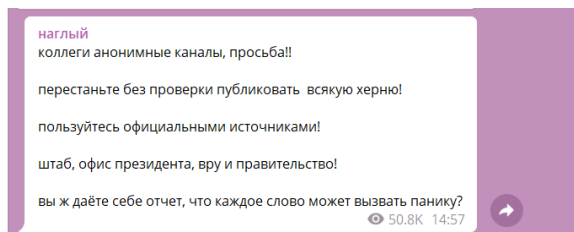
Прикріплене повідомлення
ребят 🙌 важно тг канал «наглый» это мой единственный канал, только здесь я выклады

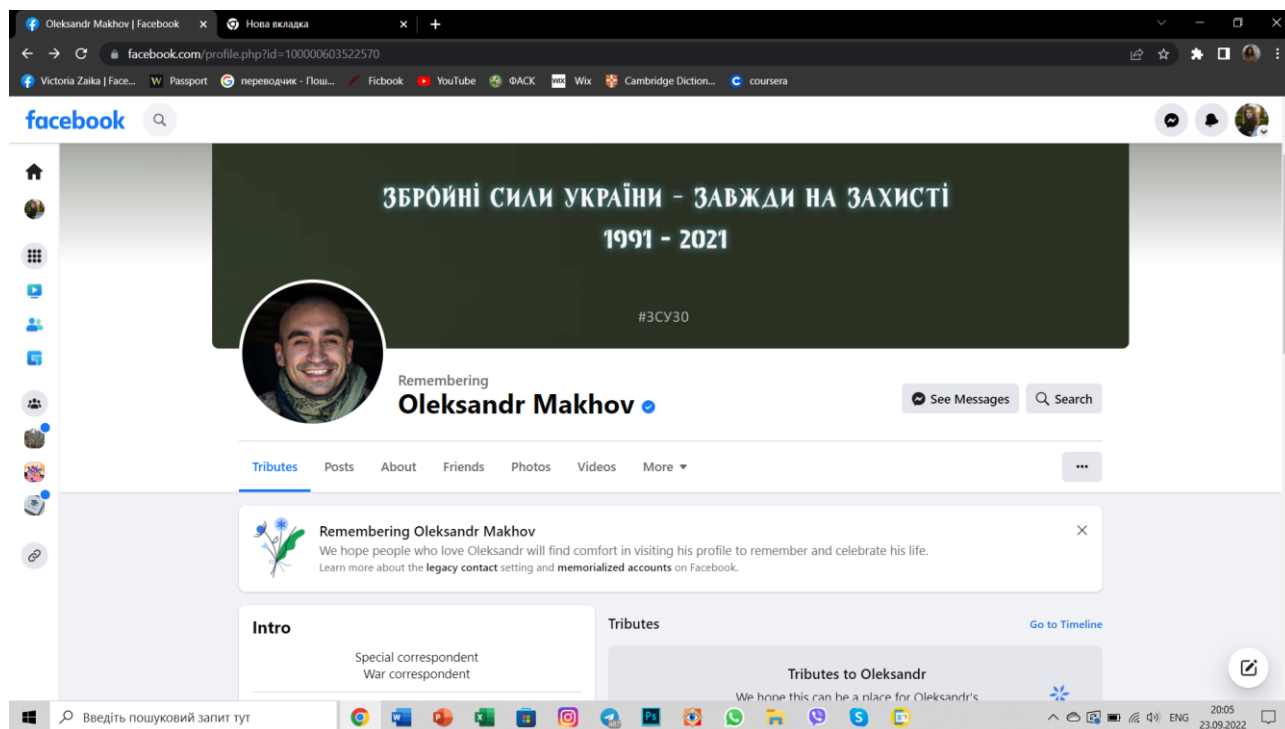
<https://t.me/maksnazar/9041>

Допис після 24 лютого 2022

Олександр Махов – журналісти які мікрофон змінили на автомат, загинули

Він воював на Сході України в АТО, був військовим кореспондентом. Як тільки розпочалось повномасштабне вторгнення пішов захищати свою державу саме на військовому фронті, а не на інформаційному. І це – теж позиція журналіста під час війни. Загинув 4 травня 2022 року поблизу Ізюма. Йому було 36 років.

МОРАЛЬНО-ЕТИЧНА СКЛАДОВА

Журналіст несе відповідальність за поширення свого медіапродукту. Він формує інформаційний медіасвіт читачів. Під час війни це особливо важливо коректно і точно, відповідно до журналістських стандартів та медіаполітики ЗМІ, збирати, обробляти, аналізувати та висвітлювати ситуацію.

Моральність заключається в виборі сторони під час війни. Журналіст — не зважаючи на обов'язок виконувати медіаполітику свого медіа — це впершу чергу громадянин країни, який має виконувати громадянський обов'язок.

Свобода слова не = говорити про все

Журналісти в демократичних країнах звикли до вільного поширення отриманої інформації. Однак, під час війни журналіст стикається з новими стандартами журналістики воєнного часу. Оперативність важлива, але найважливіше – не

зіграти на руку ворогу, повідомляючи про дії наших воїнів на передовій. На початку війни з цим було багато проблем, бо невідфільтрована інформація лилась скрізь, і навіть найдосвідченіші майстри своєї справи могли ненароком працювати для ворога, транслюючи в прямому ефірі вибухи, місця прильотів тощо. Тому в березні Міністерство оборони України оприлюднило накази, які регулюють роботу журналістів під час війни.

Важливо наголосити, що ці тимчасові обмеження не втручаються в роботу журналіста – вони не суперечать стандартам журналістики.

Висновки:

Журналіст – це зір, слух і голос аудиторії. Під час війни до воєнних кореспондентів прикута особлива увага, бо вони першими повідомляють новини з фронту, оприлюднюють фото та відео. Це особливість цієї війни – оперативність та візуалізація майже постійно в режимі реального часу. І журналіст має усвідомлювати наслідки висвітленого матеріалу – це може зашкодити, якщо дії ЗМІ не будуть врегульованими з військовими. Також важливо обрати сторону – на війні не буває «сірого», ти або висвітлюєш правду, або продаєшся за гроші та інші матеріальні речі. Журналіст несе відповідальність за формування в аудиторії певної інформаційної медійної бульбашки, яка наповнена або пропагандою, або об'єктивними фактами.

Джерела:

https://www.mil.gov.ua/content/mou_orders/nakaz_73_zi_zminamu.pdf

<https://nsju.org/novini/robota-zhurnalista-pid-chas-vijny-shozha-na-robotu-v-umovah-radiacziyi-potribno-vchasno-zalyshaty-nebezpechnu-zonu/>